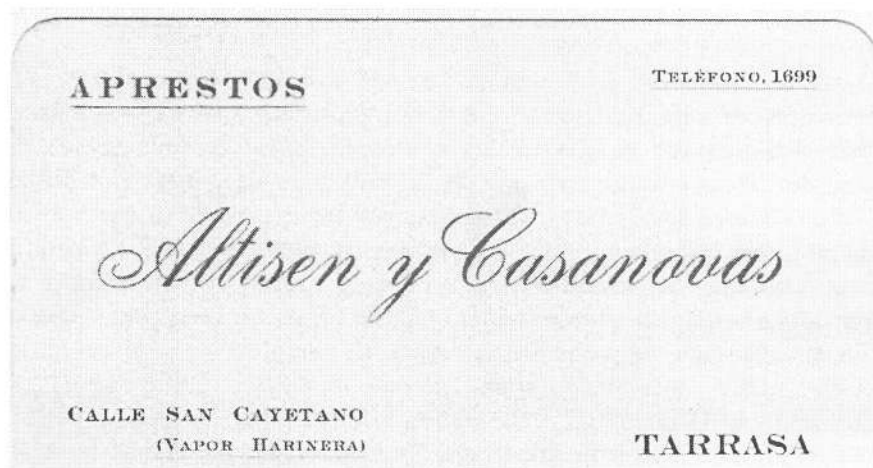

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (134) TÈXTIL (48). ELS ALTISEN (2)

(continuació)

Josep Casanovas i Domingo era fill de Pere Casanovas i Falguera, veterinari, ferrer i inspector de carns de l'ajuntament de Sant Pere de Terrassa, i de Gertrudis Domingo i Casanelles, germana d'en Josep Domingo (a) Josepet dels Campos, constructor del Teatre Retir, primer fabricant de gasoses de Terrassa i notori republicà. Casanovas estava casat amb Dolors Padrós i Bertran i no solament estava afiliat a Fusió Republicana com el seu soci Claudi Altisen sinó que, a més a més, es va presentar de candidat a regidor per aquest partit a les eleccions municipals del maig de 1899. Casanovas resultà el candidat més votat del districte quart pel qual es presentava i exercí els quatre anys següents el càrrec de regidor.

Targeta comercial d'Altisen i Casanovas

Malgrat que en el reduït número d'empreses terrassenques del sector d'acabats n'hi havia dues més que duien també el cognom Casanovas que eren -Casanovas i Nunell, i Casanovas i Pagès- creiem que és una simple coincidència ja que no hem trobat entre els seus respectius titulars Josep Casanovas Cabeza i Jaume Casanovas i Arch cap relació ni familiar ni empresarial.

La creació d'Altisen i Casanovas comporta un projecte més ambiciós S'incorporen màquines de batanar i la indústria es trasllada al Vapor Albinyana o de la Farinera en el carrer de Sant Gaietà.

El febrer de 1893 es modifica l'equilibri intern de la societat. Casanovas passa a tenir el 50% mentre que pare i fill Altisen redueixen la seva participació al 25% cadascun. D'altra banda es reconeix una participació en els beneficis de l'empresa a Joan Altisen Font, fill i germà dels dos socis Altisen, que també treballava a la indústria.

Per seguir fent-nos idea dels preus de locals i energia de l'època direm que el 1906 el Vapor Albinyana, Ribas i Cia. cobrava a Altisen i Casanovas, per jornada d'onze hores, set pessetes i mitja per cada desgreixadora i batan, dues pessetes setanta-cinc cèntims per cada perxa, una pesseta i cinquanta cèntims per cada tondosa. La màquina centrifugadora pagava tres-centes setanta-cinc pessetes anuals i el raspall dues-centes cinquanta. L'arrendament del local costava dues pessetes per metre quadrat. El vaporista servia l'aigua a una pesseta diària per cada desgreixadora o batan i per cada dia que aquestes màquines treballessin.

El maig de 1911 Jaume Altisen que compta 82 anys reconeix que ja no pot dedicar-se més temps a l'empresa i renuncia a la feina i a la retribució

Com ja hem dit i comprovat reiteradament la primera guerra mundial (1914-1918) va afavorir en gran manera la indústria llanera terrassenca i els balanços d'Altisen i Casanovas en són un bon reflex. Si la suma dels guanys dels exercicis de 1911 a 1914 no arriben a les 12.000 pta., els del quadrienni següent 1915-1918 superen les 212.000. Durant aquest darrer període es succeeixen a més a més fets importants per a la societat. A finals de 1915 s'acorda un augment important de maquinària: una perxa metàl·lica, un batan i una desgreixadora i que Joan Altisen i Martí, fill de Claudi Altisen, percebi un 4% dels beneficis socials en premi al seu treball. El juny de 1917 se li atorguen, a més a més, poders mercantils. Aquest període coincideix també amb la mort dels tres socis. El 18 de setembre de 1916 mor Jaume Altisen i Salas a l'edat de 87 anys, el juny de 1918 a 53 anys el seu fill i hereu Claudi Altisen i Font. Dos mesos abans, concretament l'u d'abril, havia traspassat també Josep Domingo i Casanovas.

Per continuar la indústria, els fills de Claudi Altisen compren a Dolors Padrós i Bertran, vídua de Josep Casanovas, la seva part a Altisen i Casanovas. Tot seguit dissolen la societat, i el 25 de novembre de 1918 en creen una de nova amb la raó social **Altisen Germans** amb un capital de 3.000 pta. Rosa Martí vídua de Claudi Font n'hereta l'usdefruit mentre que els tres fills n'hereten la nua propietat en proporcions diferents: el Joan el 45%, el Josep el 35% i la Trinitat casada amb Ignasi Arch i Llach, professor de francès el 20% restant. Rosa Martí signa tot seguit una compensació de l'usdefruit per una pensió de 500 pta. mensuals.

(continuarà)

RAFEL COMES